

(इंग्रजीत टंकलिखित न्यायनिर्णयाचा मराठी अनुवाद)

[१९५१] एस.सी.आर.१३८

रामनंदन प्रसाद नारायण सिंग

विरुद्ध

महंथ कपिलदेव राम जी आणि आणखी एक

(आणि ३ इतर अपील)

[मुख्य न्यायमूर्ती श्री हरिलाल कनिया, न्यायमूर्ती पतंजली शास्त्री

आणि न्यायमूर्ती चंद्रसेखर अय्यर ]

बिहार सावकार (व्यवहारांचे नियमन) कायदा (१९३९ चा VII), कलम

७ - पूर्वीच्या दस्तऐवजांतर्गत कर्जाच्या थकबाकी रकमेसाठी नवीन दस्तऐवज अंमलात आणणे - नंतरच्या दस्तऐवजावर दावा - दाव्याच्या तारखेपूर्वी व्याज - कमाल रक्कम जी ठरवली जाऊ शकते - पूर्वीच्या किंवा नंतरच्या दस्तऐवजाच्या आधारे मोजली जावी की नाही - "अशा दस्तऐवजात नमूद केलेल्या किंवा पुरावा दिलेल्या कर्जाची रक्कम" याचा अर्थ.

जेव्हा कर्जाच्या पूर्व दस्तऐवजांतर्गत मुद्दल आणि व्याजाच्या कारणास्तव उर्वरित रकमेसाठी नवीन दस्तऐवज अंमलात आणला जातो आणि त्याखाली देय व्याजासह नंतरच्या दस्तऐवजाच्या अंतर्गत देय रकमेची वसुली करण्यासाठी दावा दाखल केला जातो, तर बिहार सावकार (व्यवहारांचे नियमन) कायदा, १९३९ च्या कलम ७ च्या उद्देशाने अशा दस्तऐवजात नमूद केलेली किंवा त्याद्वारे पुरावा दिलेली कर्जाची रक्कम ही नूतनीकरण केलेल्या मूळ दस्तऐवजात नमूद केलेली रक्कम नसून नंतरच्या दस्तऐवजात नमूद केलेली किंवा पुरावा असलेली रक्कम आहे ; आणि दावा दाखल होण्यापूर्वीच्या कालावधीसाठी न्यायालय व्याजाच्या रकमेसाठी डिक्री पारित

करू शकते, जी नंतरच्या दस्तऐवजाच्या तारखेनंतर मिळवलेल्या व्याजाच्या रकमेसह, नंतरच्या दस्तऐवजाच्या रकमेपेक्षा जास्त नाही. अशा प्रकारे आदेशित केली जाऊ शकणारी कमाल रक्कम ही मूळ कर्जाच्या तारखेपासून मिळणाऱ्या व्याजासह मूळ कर्जापेक्षा जास्त नसणारी रक्कम नाही.

सिंधेश्वर सिंग आणि इतर विरुद्ध नादनी प्रसाद सिंग आणि इतर (ए. आय. आर. १९४० पट. ६५). लाल सिंग विरुद्ध रामनारायण राम आणि इतर (ए. आय. आर. १९४२ पट. १३८), माधो प्रसाद सिंग विरुद्ध मुकुटधारी सिंग आणि इतर (१९३ आय. सी. ६६१), देव नंदन प्रसाद विरुद्ध राम प्रसाद (आय. एल. आर. २३ पट. ६१८), राम नंदन प्रसाद नारायण सिंग विरुद्ध कुलपती श्री महंथ गोस्वामी माधवानंद रामजी ([१९४०] एफ. सी. आर. १) सुरेंद्र प्रसाद नारायण सिंग विरुद्ध श्री गजाधर प्रसाद साहू ट्रस्ट इस्टेट आणि इतर ([१९४०] एफ. सी. आर. ३९) संदर्भित.

अपील अधिकारिता : १९५० चे दिवाणी अपील क्रमांक ९८, ९९, १०० आणि १०१.

पाटणा येथील उच्च न्यायालयाच्या (मनोहर लाल आणि इमाम जे. जे.) १९४८ च्या १०८ ते १११ क्रमांकाच्या संकीर्ण अपिलांमधील आदेशावरून उद्भवलेले अपील

याचिकाकर्त्यांसाठी शंभू बर्मेश्वर प्रसाद आणि रामानुग्रह प्रसाद.  
प्रतिवादींसाठी एच. जे. उमरीगर.

१२ जानेवारी १९५१. न्यायालयाचा निकाल यांनी दिला -

न्या.चंद्रशेखर अय्यर - एकमेकांशी संबंधित असलेल्या आणि पाटणा उच्च न्यायालयाने चार संकीर्ण अपिलांमध्ये दिलेल्या आदेशांमुळे उद्भवलेल्या या चार

अपीलांचे निर्णय, बिहार सावकार (व्यवहाराचे नियमन) कायदा, १९३९ च्या कलम ७ च्या अर्थावर अवलंबून आहे.

ज्या तथ्यांमुळे अपील उद्धवल्या ते सध्याच्या अपीलकर्त्यांनी पाटणा येथील उप-न्यायाधीशांच्या तिसऱ्या न्यायालयात दाखल केलेल्या अपीलमध्ये थोडक्यात नमूद केलेले आढळतात आणि सोयीस्कर संदर्भासाठी येथे पुन्हा नमूद केले जाऊ शकते :-

"याचिकाकर्त्यांच्या वडिलांनी दि. ११-१-१८९३ च्या गहाण बंधपत्राखाली डिक्रीधारकाच्या गुरूकडून (पूर्वजाकडून) रु ४०,०००/- कर्ज घेतले होते.

रु.४०,३७०-७-६ पैकी व्याज आणि चक्रवाढ व्याज ४-१-१९१० पर्यंत, रु.३२,३७०-७-६ रोखीने भरले होते आणि उर्वरित रु.८,००० व्याज आणि रु.४०,००० मुद्दल, म्हणजे, रु.४८,००० साठी १९१० चा गहाण दावा क्रमांक १४ उप-न्यायाधीश, पाटणा यांच्या पहिल्या न्यायालयात दाखल करण्यात आला आणि या दाव्याच्या किमतीच्या आणि खर्चाच्या बदल्यात ११-७-१९१० रोजी दोन नवीन गहाण बंधपत्र अंमलात आणण्यात आले, उदा. एक रु.४०,००० साठी आणि दुसरे रु.९,४८८ साठी आणि नंतर रु.१५,८३५ रोख रक्कम देयकाने बंधपत्राची पूर्तता करण्यात आली.

वरील दि.११-७-१९१० च्या रु.४०,००० च्या बंधपत्राच्या संदर्भात याचिकाकर्त्यांनी रु.३८,५३०-१३-६ दिले. १९२७ चा गहाण दावा क्रमांक ११० पाटणा येथील उप-न्यायाधीशांच्या तिसऱ्या न्यायालयात आणण्यात आला आणि ९-७-१९२९ रोजी रु.५८,०१२-२-० चा हुकुमनामा जारी करण्यात आला. यापैकी, रु.५,००० रोख दिले गेले आणि उर्वरित रु.५३,०१२-१२-० साठी दिनांक ६-१०-१९३१ चे एक गहाण बंधपत्र रु.४२,००० चे बनवण्यात आले आणि त्याच तारखेला दोन हस्त-नोटा अंमलात आणल्या गेल्या, म्हणजेच एक रु.५,००० आणि एक रु.६०१२-२-०.

दोन्ही हस्त-नोटांसाठी १९३३ चा दावा क्र. १४ उप-न्यायाधीशाच्या तिसऱ्या न्यायालयात आणण्यात आला आणि दिनांक २८-२-१९३५ रोजी रु.१५,००८-२-० चा हुकूमनामा देण्यात आला.

या हुकूमनाम्याची अंमलबजावणी सुरू आहे. "

जेव्हा हुकूमनामाधारकाने न्यायनिर्णित ऋणकोच्या मालमत्तांची ते रु.६२,२७२-१३-० दिनांक ६-१०-१९३१ च्या गहाण बंधपत्राच्या अंतर्गतच्या गहाण धारणाधिकाराच्या अधीन आहेत असे म्हणून जप्ती आणि विक्री करूनपैशाचा हुकूमनामा अंमलात आणण्याचा प्रयत्न केला तेव्हा दोन न्यायनिर्णित ऋणको, जे भाऊ आहेत, त्यांनी पूर्वीच्या बिहार सावकार कायदा १९३८ चे ऍक्ट III च्या कलम ११ आणि १६ आणि दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ४७ अंतर्गत आक्षेप दाखल केले. भावांनी स्वतंत्रपणे याचिका (प्रत्येकी दोन) दाखल केल्या होत्या. त्यांनी विनंती केली की कलम ११ अंतर्गत योग्य गणनेनुसार गहाण ठेवण्याच्या रु.९२,३९४-२-० कर्जासाठी केलेल्या देयकामुळे मालमत्तांवर कोणतेही धारणाधिकार अस्तित्वात नव्हते. दुय्यम न्यायाधीशांनी असे मत मांडले की न्यायनिर्णित ऋणकोच्या या याचिकेवर त्यांच्यासमोर अंमलबजावणीशी संबंधित संकीर्ण प्रकरणात सुनावणी केली जाऊ शकत नाही आणि गहाण ठेवण्याच्या रकमेच्या अचूकपणे बाबत काहीही निर्णय न घेता फक्त गहाण ठेवण्याच्या थकबाकीची माहिती देणे शक्य होते; आणि हा निष्कर्ष अंशतः या वस्तुस्थितीवर आधारित होता की कायद्याचे कलम १६ उच्च न्यायालयाने रद्द घोषित केले होते. उच्च न्यायालयात दाखल केलेल्या अपील फेटाळण्यात आल्या. नवीन कायद्याचे कलम ७ आणि १३ (जुन्या कायद्याच्या कलम ७ आणि ११ शी संबंधित) लागू आहेत आणि धारणाधिकाराच्या संदर्भात कलम ७ अंतर्गत आवश्यक हिशोब केल्यानंतर मालमत्तेच्या मूल्याचा अंदाज लावणे हे न्यायालयाचे कर्तव्य आहे, असा युक्तिवाद करून न्यायनिर्णित ऋणकोनी फेडरल न्यायालयात अपील केले. फेडरल कोर्टाचा निर्णय रामनंदन प्रसाद नारायण सिंग आणि आणखी एक विरुद्ध कुलपती श्री

महंथ गोश्वामी माधवानंद रामजी<sup>(1)</sup> मध्ये नोंदवला गेला आहे. अपीलकर्त्यांना कलम १३ अंतर्गत अर्ज दाखल करण्याचे स्वातंत्र्य देत हे प्रकरण उच्च न्यायालयात परत पाठवण्यात आले.

दिनांक २-७-१९४२ रोजीच्या अंबालबजावणीच्या नवीन अर्जाच्या उत्तरात, दोन्ही भावांनी पूर्वीप्रमाणेच समान आक्षेप दाखल केले. बिहार सावकार कायद्याच्या कलम ७ आणि १३ शी संबंधित १९४२ ची संकीर्ण प्रकरणे क्रमांक ४५ आणि ४६ आणि दिवाणी प्रक्रिया संहितेच्या कलम ४७ अंतर्गत आक्षेपांशी संबंधित १९४२ ची संकीर्ण प्रकरणे क्रमांक ५० आणि ५२. दुय्यम न्यायाधीशांनी असे मत मांडले की गहाण रक्कम ही १८९३ मध्ये दिलेली आगाऊ रक्कम न घेता १९३१ च्या गहाणपत्रात नमूद केलेली रक्कम घेतली पाहिजे आणि रु.७०,८४० अजूनही बंधपत्रावर देय होते. निव्वळ उत्पन्नाच्या सोळा पटीचा आधार घेऊन सिक्युरिटी म्हणून दिलेल्या अनेक मालमत्तेचे बाजार मूल्य त्याने निश्चित केले.

१९४३ चे सं.अ.क्र. १०८ ते १११ असे उच्च न्यायालयातील अपीलांचे क्रमांकन होते आणि त्यांची सुनावणी न्या.मनोहर लाल आणि न्या.इमाम यांनी केली होती. त्यांनी काही बाबतींत खालच्या न्यायालयाच्या आदेशात बदल केले. त्यांच्या मते कर्ज रक्कम ६-१०-१९३१ च्या गहाण बंधपत्रात नमूद केलेली होती, परंतु रु.११,८५५-३-० ही रक्कम बंधपत्राच्या तारखेनंतर मुद्दल रकमेसाठी स्पष्टपणे परतफेड करण्यात आली होती, म्हणून ती रक्कम कमी होऊन रु. २८,१५० इतकी होती. व्याजाच्या स्वरूपात समान रक्कम जोडणे, जी त्यांच्या मते कायद्याच्या कलम ७ अंतर्गत परवानगी दिलेली कमाल रक्कम होती, एकूण दायित्व रु.५६,३०० इतके होते आणि या रकमेसाठी मालमत्तेवर चार्ज जाहीर करण्यात आले. त्यांनी असेही निर्देश दिले की मालमत्तेचे मूल्यांकन

---

(1) [1940] F.C.R. 1

निव्वळ आयाच्या वीस पटीने निश्चित केले जावे, सोळा पटीने नाही. या आदेशावरूनच सध्याच्या अपील दाखल करण्यात आले आहे.

अपीलकर्त्याच्या वतीने दोन मुद्दे मांडण्यात आले, म्हणजे (अ) डिक्रीधारकाला अर्थापन्न प्राङ्ग्याय द्वारे खंड ७ वर न्यायनिर्णित ऋणको द्वारे दिला जाणारा भर चुकीचे असल्याचा दावा करण्यापासून प्रतिबंधित केले होते आणि (ब) कलम ७ लागू करताना, आपण कर्जाच्या मूळ रकमेचा १८९३ मध्ये दिलेले रु.४०,००० चा विचार केला पाहिजे, आणि अपीलकर्त्यांनी आणि त्यांच्या पूर्ववर्तींनी १८९३ पासून व्याजासाठी भरलेल्या सर्व रकमा विचारात घेऊन केवळ त्या कमाल रकमेसाठी व्याजाचा दावा करण्यास अनुमती दिली पाहिजे.

पहिला मुद्दा पूर्णपणे निरर्थक आहे. जेव्हा डिक्रीधारकाने असा युक्तिवाद केला की बिहार सावकार कायदा, १९३८ चे कलम ११ रद्दबातल घोषित केले गेले आहे म्हणून कलम ७, जे कलम ११ शी संबंधित आहे, ते देखील लागू होत नाही, तेव्हा न्यायनिर्णित ऋणकोनी असा युक्तिवाद केला की ते नवीन कायद्याच्या कलम ७ चा लाभ घेण्यास पात्र आहेत. फेडरल कोर्टाने रामनंदन प्रसाद नारायण सिंग आणि आणखी एक विरुद्ध कल्पथी श्री महंथ गोश्वामी माधवानंद रामजी<sup>(1)</sup> या प्रकरणात असे म्हटले आहे की, जेव्हा अंमलबजावणी न्यायालय विक्रीसाठी असलेल्या मालमत्तांचे मूल्य निश्चित करण्यासाठी कलम १३ अंतर्गत पुढे जात होते, तेव्हा न्यायनिर्णित ऋणकोंना (विद्यमान अपीलकर्ते) नवीन कायद्याच्या तरतुदींच्या लाभासाठी दावा करण्याचा अधिकार होता. अपीलकर्त्यांना कलम ७ मधील तरतुदींचा लाभ घेण्याचा अधिकार आहे असे म्हणणे हे कलम ७ वर त्यांच्याद्वारे मांडण्यात आलेला अर्थ योग्य होता या वादापेक्षा पूर्णपणे भिन्न आहे. फेडरल कोर्ट अर्थ लावण्याच्या कोणत्याही प्रश्नावर अजिबात काम करत नव्हते.

---

(1) [1940] F.C.R.1

अर्थापन्न प्राङ्न्यायचा सिद्धांत कुठे येतो हे पाहणे अशक्य आहे, जेणेकरून अपीलकर्त्यांना मदत होईल.

त्यांच्या वतीने उपस्थित केलेला दुसरा प्रश्न, बिहार सावकार (व्यवहाराचे नियमन) कायदा १९३९ चा VII, चे कलम ७ च्या खऱ्या अर्थाशी संबंधित आहे, जो या अटीमध्ये आहे:

"७. (१) अन्य कोणत्याही कायद्यात किंवा कायद्याचे बळ असलेल्या कोणत्याही करारात याउलट काहीही असले तरीही, कोणतेही न्यायालय, या कायद्याच्या अंमलबजावणीपूर्वी किंवा नंतर आगाऊ कर्जाच्या संदर्भात या कायद्याच्या प्रारंभाच्या आधी किंवा नंतर सावकाराने आणलेल्या कोणत्याही दाव्यात किंवा अशा दाव्यामुळे उद्भवलेल्या पुनरावलोकनाच्या कोणत्याही अपीलात किंवा कार्यवाहीत, प्रकरण सुरू होण्यापूर्वीच्या कालावधीसाठी व्याजाच्या रकमेसाठी डिक्री पारित करणार नाही, जी न्यायालयाद्वारे किंवा अन्यथा व्याज म्हणून आधीच वसूल केलेली कोणतीही रक्कम आगाऊ कर्जाच्या रकमेपेक्षा जास्त आहे, किंवा कर्ज एखाद्या दस्तऐवजावर आधारित असल्यास, अशा दस्तऐवजात नमूद केलेल्या किंवा पुरावा दिलेल्या कर्जाच्या रकमेपेक्षा जास्त आहे."

सध्याच्या प्रकरणात मूळ कर्ज रु.४०,००० ही रक्कम दिनांक ११-१-१८९३ इतक्या लवकर देण्यात आली होती. अपीलकर्त्यांचा असा युक्तिवाद आहे की दाव्याच्या तारखेपूर्वी निश्चित केल्या जाणाऱ्या व्याजाची गणना करण्याच्या उद्देशाने आगाऊ कर्ज ही मूळ रक्कम मानली गेली पाहिजे आणि जर धनकोला मिळालेल्या सर्व रकमांचा व्याज म्हणून त्या तारखेपासून दाव्याच्या तारखेपर्यंतचा हिशोब घेतला तर व्याज म्हणून काहीही देय राहणार नाही. दुसरीकडे, डिक्रीधारक विनंती करतो की कलमातील उत्तरार्ध लक्षात घेता, कर्ज दिनांकित ६-१०-१९३१ गहाण बंधपत्रात नमूद केलेली रक्कम म्हणून घेतले पाहिजे, म्हणजे रु.४२,०००. हिशोब करण्याची कोणतीही

कालनिर्णयी पथ विश्लेषण अवलंबली गेली, तरी हे लक्षात घेतले पाहिजे की ती गहाण ठेवी रक्कमेवरील कोणताही हुकुमनामा मंजूर करण्याच्या उद्देशाने नव्हे, तर कायद्याच्या कलम १३ अन्वये अपीलकर्त्याविरुद्धच्या आर्थिक आदेशाच्या अंमलबजावणीत विक्रीसाठी आणल्या जाणाऱ्या मालमत्तेचे मूल्य निश्चित करण्यासाठी केली गेली पाहिजे.

सर मॉरीस ग्वायर सी. जे. यांनी सुरेंद्र प्रसाद नारायण सिंग विरुद्ध श्री गजाधर प्रसाद साहू ट्रस्ट इस्टेट आणि इतर<sup>(1)</sup> मध्ये नमूद केल्याप्रमाणे, "१९३७ च्या कायद्याचे कलम ७ अत्यंत अस्पष्ट आणि चुकीचे आहे यात शंका नाही." कायद्याच्या निर्मात्यांचा खरा हेतू गोळा करणे काहीसे कठीण आहे. परंतु पाटणा उच्च न्यायालय सातत्याने या कलमाचा असा अर्थ लावत आले आहे जो या कार्यवाहीतील अपीलकर्त्याच्या युक्तिवादाच्या विरुद्ध आहे.

सिंधेश्वर सिंग आणि इतर विरुद्ध मदनी प्रसाद सिंग आणि इतर<sup>(2)</sup> या प्रकरणातील निर्णयासाठी हा मुद्दा स्पष्टपणे समोर आला, ज्यामध्ये ३१-८-१९२२ रोजी रु.२,००० चे गहाण बंधपत्र अंमलात आणण्यात आले, जे ११ ऑक्टोबर १९१२ च्या गहाण बंधपत्राखालील देय मुद्दल आणि व्याजाची शिल्लक रु.१३९१ होती. न्यायनिर्णित ऋणकोंनी असा युक्तिवाद केला की न्यायालयाने १९१२ च्या पूर्वीच्या बंधपत्राकडे परत जावे आणि त्या बंधपत्रासाठी व्याजाच्या रूपात रु.१,५१२ दिले गेले होते म्हणून मूळ रक्कम रु.१,३९१ पेक्षा जास्त रकमेसाठी त्यांच्याविरुद्ध कोणताही हुकूम जारी केला जाऊ शकला नाही. विद्वान न्यायाधीशांनी हा युक्तिवाद फेटाळला आणि १९२२ च्या दस्तऐवजात नमूद केलेली रक्कम कर्ज म्हणून घेतली, म्हणजेच रु.२,००० आणि त्यांनी असे म्हटले की फिर्यादी रु.२,००० पेक्षा जास्त नसलेल्या रकमेच्या व्याजासाठी

---

(1) [1940] F.C.R.39

(2) A.I.R. 1940 Pat.65



हुकुमनामा मिळविण्यास पात्र आहेत कारण बंधपत्राच्या अंमलबजावणीनंतर कोणतेही पैसे दिले गेले नसल्याचे सिद्ध झाले होते. लाल सिंग विरुद्ध रामनारायण राम आणि इतर<sup>(1)</sup> मध्येही हाच दृष्टिकोन घेण्यात आला होता आणि कर्ज रक्कम ही रु.१,००० जी १९२४ सालच्या पूर्वीच्या हस्त-नोटावर आगाऊ दिलेली मूळ रक्कम होती ती ना घेता रु.२,९०९-८-० ही रक्कम होती ज्यासाठी हस्त-नोटावर प्रकरण दाखल केला गेला होता या आधारावर फिर्यादीला हुकूमनामा दिला गेला. माधो प्रसाद सिंग विरुद्ध मुकुटधारी सिंग आणि इतर<sup>(2)</sup> मध्ये नोंदवलेले प्रकरण समान स्थिती मांडते. देव नंदन प्रसाद विरुद्ध राम प्रसाद<sup>(3)</sup> मधील पूर्ण न्यायाधीशमंडळाने दिलेल्या निर्णयात कायद्याच्या कलम ७ आणि ८ मधील फरक दर्शविताना त्याच दृष्टिकोनाची पुष्टी केली आहे आणि असे म्हटले आहे की कलम ८ अंतर्गत आपण नंतरचे दस्तऐवज असूनही मूळ कर्जाकडे जाऊ शकतो, तर कलम ७ अंतर्गत, कर्ज ज्या दस्तऐवजावर दावा आधारित आहे, म्हणजेच अंतिम दस्तऐवजाशी संबंधित असले पाहिजे, मूळ दस्तऐवजाशी नाही. यापैकी प्रत्येक प्रकरणात, कलम ७ च्या खऱ्या अर्थाचा प्रश्न स्पष्टपणे विचारात घेण्यात आला. ही व्याख्या निःसंशयपणे धनकोला देय व्याजाचे दस्तऐवज घेऊन आणि मूळ रकमेमध्ये जोडून कायद्याच्या फायदेशीर तरतुदींना अडथळा आणण्यास सक्षम करते. ग्वेअर सी. जे. यांनी सुरेंद्र प्रसाद नारायण सिंग विरुद्ध श्री गजाधर प्रसाद साहू ट्रस्ट इस्टेट आणि इतर<sup>(4)</sup> या प्रकरणातील पृष्ठ ५९ वर ही अडचण दर्शविली आहे. नाखूष किंवा अस्पष्ट वाक्यरचनाच्या कारणास्तव अर्थ लावतांना कायद्याच्या रचनाकारांचे उद्दिष्ट पूर्ण होत नसेल, तर त्यात विधीमंडळाने हस्तक्षेप केला पाहिजे. परंतु असे करण्यापलीकडे, पाटणा उच्च न्यायालयाने कायदा लागू झाल्यानंतर पुढच्याच वर्षापासून या कलमाबाबत जे अर्थ लावले ते या सर्व वर्षांत त्यांनी मान्य केले आहे.

(1) A.I.R. 1942 Pat.138, 139.

3) I.L.R. 23 Patna 618

2) (1941) 193 I.C. 661

4) [1940] F.C.R.39

संबंधित तरतुदींमध्ये वापरलेल्या भाषेतील मोठी अस्पष्टता आणि विधिमंडळाची निष्क्रियता लक्षात घेता, पाटणा उच्च न्यायालयाने व्यक्त केलेले मत विधिमंडळाच्या हेतूशी सुसंगत आहे असा निष्कर्ष काढणे आमच्या मते वैध आहे.

अपील निष्फळ होतात आणि खर्चासह खारीज करण्यात येतात, त्या सर्वांमध्ये फक्त एकच संच.

अपील खारीज करण्यात आल्या.

अपीलकर्त्यासाठी प्रतिनिधी: ताराचंद ब्रिज मोहनलाल.

प्रतिवादीसाठी प्रतिनिधी: आर. सी. प्रसाद.

-----

### अस्वीकरण

"या न्यायनिर्णयाच्या मराठी भाषेतील या अनुवादाचा वापर हा पक्षकारास त्याचा / तिच्या मातृभाषेमध्ये त्याचा अर्थ समजून घेण्यापुरताच मर्यादित राहील आणि त्याचा इतर कोणत्याही कारणाकरिता वापर करता येणार नाही. तसेच, इंग्रजी भाषेतील न्यायनिर्णय हाच सर्व व्यावहारिक आणि कार्यालयीन वापराकरीता विश्वसनीय असेल आणि तोच त्यातील आदेशाच्या निष्पादन आणि अंमलबाजवणीकरीता वैध मानला जाईल."